

Meld. St. 18 (2020-2021)

Oppleve, skape, dele

Kunst og kultur for, med og av barn og unge

Viktoria Wrengbro og Synne N. Børstad

oktober 2021

Gjennomgående tema

- 1) Medvirkning
- 2) Like muligheter for deltakelse
- 3) Relevant og representativt kunst- og kulturtilbud
- 4) Samhandling og koordinering
 - 1) Digital kultur
 - 2) Lokal samhandling

Lokal samhandling

Tiltak fra meldinga:

- Utrede et lovforslag som utvider kulturloven med planbestemmelser etter modell av folkehelsesloven.
- Igangsette et pilotprosjekt for å integrere barne- og ungdomskultur i kommunal planlegging
- Bedre informasjonen til fylkeskommuner og kommuner om forpliktelser og forventninger til kommunal planlegging på kulturfeltet
- Formidle eksempler på gode lokale planprosesser og samarbeidsmodeller

I meldinga legges det til grunn:

- At kommunene involverer kulturskolen i kommunal planlegging som fremmer integrering og inkludering
- Kulturskolen skal være et tverrgående tema i det kommunale planarbeidet bl.a. på oppvekstfeltet og integreringsfeltet.

Illustrasjon: Anna Fiske

En styrket kulturskole for fremtiden

- Gjennomgår historikk og status for kulturskolen i dag
- Drøfter rekruttering, deltakelse og medvirkning
- Ansvar og handlingsrom
- Gjennomgår og drøfter hvilke prinsipper og visjoner som bør gjelde for fremtidens kulturskole
- Tre ben å stå på: skole,- kultur- og fritidsaktivitet
- Bredde- og kjernetilbud i alle kulturskoler
- Senke terskelen for deltakelse

Illustrasjon: Anna Fiske

Tiltak fra meldinga:

- Visjonen for kulturskolen skal være "Kulturskole for alle"
- Kulturskolen skal være åpen for personer i alle aldre. Primærmålgruppen er barn og unge i alderen 0-19 og barn i skolealder skal prioriteres.
- Kulturskolen skal være både en skoleaktivitet, en kulturaktivitet og en fritidsaktivitet
- Det bør være et politisk mål at kulturskolene skal ha et breddetilbud og kjernetilbud
- Kulturskolerådet blir en partner i Fritidserklæringen
- Utdanningsdirektoratet videreutvikler informasjon om kulturskolen, også på flere språk, og tilgjengeliggjør informasjonen

Forventninger og oppfordringer

- Kulturskolerådet og kommunene bidrar til å spre informasjon om kulturskolen på ulike språk
- Kulturskolene jobber med å rekruttere bredere for å nå ut til alle barn og unge
- Kommunene vurderer om kulturskolen kan omfattes av fritidskortet
- Kulturskolene jobber for å tilby et bredt og variert tilbud av kulturuttrykk i sin portefølje
- Kommunene ser ulike tiltak på barne- og ungdomskulturfeltet i sammenheng for å få god koordinering og samhandling lokalt
- Kulturskolene sikrer elevmedvirkning
- Noen kulturskoler i hvert fylke/region tar et særlig ansvar i sitt fylke/region for fordypningstilbudet der det er behov for det

Formål for kulturskolen

Formålet til kulturskolen er å gi eit undervisningstilbod av høg fagleg og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge, uavhengig av kvar dei bur og økonomi.

I kulturskolen skal elevane få lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstnariske uttrykk. Kulturskolen skal òg bidra til å kvalifisere elevar med særleg interesse og motivasjon for opptak i høgare kunstfagleg utdanning. Tilbodet skal bidra til danninga barn og unge får, til å fremje respekt for den kulturelle tilhøyrsele andre har, til bevisstgjerung av eigen identitet og til å utvikle evna til kritisk refleksjon.

Kulturskolen er open for personar i alle aldrar, men barn og unge frå 0 til 19 år er primærmålgruppa, og barn i skolealder, til og med vidaregåande opplæring, skal prioriterast. Kulturskolen skal framleis vere både ein skoleaktivitet, ein kulturaktivitet og ein fritidsaktivitet.

Kulturskolen skal gi elevane moglegheit til å medverke. Elevane skal erfare at dei blir lytta til, at dei har reell innverknad, og at dei kan påverke det som vedkjem dei.

Kulturskolen bør vere ein samarbeidande aktør med barnehagen, grunnopplæringa, SFO, anna kulturliv og frivillige aktørar i den enkelte kommunen. Kulturskolen kan vere eit lokalt ressurscenter.

Det er eit mål at alle kulturskolar skal ha eit breiddetilbod og eit kjernetilbod. Nokon kulturskolar i kvart fylke/region kan ta eit særskilt ansvar for fordjupingstilbod og talentutvikling.

Ein kulturskole for alle inneber at alle, uavhengig av bakgrunn, kan føle seg velkomne. Kulturskolen bør spegle av mangfaldet i samfunnet gjennom eit breitt samansett tilbod av undervisning, formidling og skapande verksemd.

Framtidig organisering av ansvarsforhold og arbeidsoppgaver

- Ansvarsforhold og arbeidsoppgaver på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå
- Regelverket for kulturskolen
- Kulturskolen skal ligge til opplæringsloven
- Rammepånen forblir frivillig
- Kunnskapsdepartementets og Utdanningsdirektoratets rolle
- Kulturskolerådets rolle
- Framtidig organisering og ansvarsforhold

Tiltak fra meldinga:

- at kulturskolen fortsatt skal være forankret i opplæringsloven
- vurdere å innføre regler med krav til læringsmiljøet i kulturskolen.
- formalisere at Utdanningsdirektoratet har et oppdrag om å bidra til kulturskoleutvikling.
- at Utdanningsdirektoratet fortsatt skal ha ansvaret for statistikk om kulturskolen. Direktoratet involverer Kulturskolerådet ved videreutvikling og vurderinger av statistikken.
- at Utdanningsdirektoratet vil bidra med informasjon, veiledning og støtte rettet mot kulturskolen der det er relevant.
- be Kulturskolerådet vurdere å justere rammeplanen sin i tråd med endringene som skisseres i stortingsmeldingen. Rammeplanen forblir veiledende.

Regjeringen ønsker at Kulturskolerådet tar ansvar for å ha oversikt over kompetansebehovet i regionene, og at rådet legger til rette for at kommunene kan avgjøre om enkelte kulturskoler kan ta et særlig ansvar for å tilby fordypningstilbud i

Kompetanse i kulturskolen

- Beskriver dagens kompetanse i kulturskolen
- Beskriver pågående kompetansetiltak
- Drøfter framtidens kompetansebehov i kulturskolen
- Beskriver utfordringer mht. å benytte kompetanse i kulturskolen i barnehage, skole og SFO
- Drøfter, men anbefaler ikke kompetansekrav for kulturskolen
- Foreslår stimuleringstiltak for at flere kan få tatt PPU
- Offentlig ph.d. i kulturskolen.

Tiltak fra meldinga:

- Vurdere de mulige rollene og ansvaret til andre yrkesgrupper, herunder kulturskolelærere, i barnehage, skole og SFO
- Bidra til at det blir spreidd informasjon om PPU og kulturskolen
- Ha dialog med Norsk kulturskoleråd om et ansvar for å ha en oversikt oversikt over kompetansebehovet i regionene og for å ha dialog med UH
- Vurdere tiltak for å gjøre det enklere for personer med formell kompetanse i praktiske og estetiske fag, for eksempel lærere i kulturskolen, å kvalifisere seg for å undervise på 1.– 4. trinn
- Utvide målgruppen for rekrutteringsstipendet slik at også kulturskolelærere kan søke om dette stipendet
- Videreføre forventningene om at kulturskolen blir inkludert i partnerskapssamarbeid og kompetansehevingen av praksislærere

Forventninger/ oppfordringer:

- At kommunen arbeider for å se ansettelse i grunnskolen, SFO og kulturskolen i sammenheng
- At kommunen, der det er mulig, utnytter eksisterende kompetanse fra kulturskolen i barnehagen, grunnskolen og SFO
- At skoleeier ved nytilsettinger i kulturskolen vurderer å etterspørre lærerkompetanse
- At skoleeier legger til rette for at flere kulturskolelærere får formell lærerkompetanse
- At skoleeier også bruker ordningen med offentlig ph.d. for de ansatte i kulturskolen

Kulturskolen i lokalsamfunnet

Belyser ulike samarbeidsflater og løfter fram gode eksempler.

Tiltak fra meldinga:

- Legge til rette for at kulturskolen kan ha en rolle som lokalt ressurscenter i egen kommune gjennom at gode eksempler på samarbeidsformer spres

Forventning:

- At kulturskolen ser på muligheter for samarbeid lokalt både med barnehage, skole og SFO, så vel som med kulturlivet i kommunen og frivillige organisasjoner

Kulturskolen som en inkluderings- og integreringsarena

Tiltak fra meldinga:

- Vurdere mulighetene for hvordan kulturskolesamarbeidet kan fremmes i det nordiske samarbeidet
- Oppfordre til at kommunene utnytter kulturskolenes potensiale som inkluderende kraft i lokalsamfunnet

Forventninger:

- Kommunene bør legge til rette for at undervisningen i kulturskolen er tilpasset mangfoldet av barn og unge som kan ha ønske om å delta
- Kulturskolen skal være tilgjengelig for alle
- Kulturskolen bør arbeide for å tilpasse det generelle tilbudet for enkelt elever eller grupper som har behov for ulike typer tilrettelegging
- Kommunene bør vurdere om det er behov for særskilte tilbud til grupper eller enkeltelever i kulturskolene

Den kulturelle skolesekken

- Nye nasjonale mål
- Samhandling og samarbeid mellom kultursektoren og utdanningssektoren
- Likeverdige tilbud av høy kvalitet
- Relevante og representative tilbud

Illustrasjon: Anna Fiske

Nye nasjonale mål for Den kulturelle skolesekken

Den kulturelle skolesekken skal

- vere eit **gratis** tilbod for **alle** barn og unge i grunnskolen og vidaregåande skole, og skal tilbydast jamleg
- sikre at barn og unge får eit likeverdig og profesjonelt kunst- og kulturtilbod av høg **kvalitet**, uavhengig av kvar dei bur, slik at dei kan gjere seg kjende med og utvikle forståing for eit variert spekter av kulturuttrykk
- bidra til barn og unge si **danning** og **utdanning**, slik dette er formulert i overordna del og læreplanar i fag
- formidle eit kulturtilbod som blir opplevd som **relevant**, og som representerer eit kulturelt **mangfald** av tilbod og utøvarar
- vere eit **samarbeid** mellom kultursektoren og utdanningssektoren på alle nivå for å sikre god planlegging, **forankring** og tilrettelegging
- bidra til å styrkje norsk **språk**, dei samiske språka, dei nasjonale minoritetsspråka og norsk teiknspråk som grunnleggjande kulturberarar
- bidra til å formidle kunst- og kulturtilbod til **barnehagebarn**

(noen av) forslagene i meldinga:

- Lokale prioriteringer
- System for og åpenhet rundt hvordan innholdet velges
- Legge til rette for flere nyproduksjoner i DKS

Illustrasjon: Anna Fiske

Takk for oss!

